

FAMILIA ROMÂNĂ

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

Anul I.

1/14 Februarie 1908.

Nr. 1.

Abonamentul:
pentru
Austria și Ungaria:
Pe un an . . . 10 cor.
Pe 1/2 an . . . 5 cor.
Pentru România:
Pe un an . . . 12 Lei.
Redacția și Admin.:
Budapesta, II. Strada
Csáky 23.

Proprietar-editor:

LUCIAN BOLCAȘ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SUMARUL:

- Ioan Slavici:* O zi din viața Prințului Carol.
Horia P. Peirescu: Scrisoare de pe cimpul de luptă. (Poezie).
Lucian Bolcaș: Feții Hăului.
Ecaterina Pitiș: Cîntece.
El. A. Nori: La Nave, tragedie de Gabrielle d'Annunzio, tradusă în versuri.
Sebastian Stanca: Dorului. (Poezie).
Elena: Curierul Modci.
Elena E. Bolcaș: Gicituri.

Cătră cetitori. — *Premiile literare ale „Familiei Române“.* — Petreceri — Logodne. — Cununii. — Morți. — Note. — Haz. — Comoara Poporului. — De-ale casci.

ILUSTRĂȚII.

A. S. R. Principesa Maria, — Principele Carol, — Lev N. Tolstoi, — B. Björnson, — „La Nave“, — Chendi la Șvarț (caricatură de Iser), — Napoleon în căsnicie, (caricaturi de Caran d'Ache) — Trei figuri de modă.

Cătră Cetitori!

Dumnezeu ne este cuvîntul cel dintîi, Căruia, ca buni creștini, ca buni Români, închinîndu-ne, Îl rugăm, să dea început bun acestei lucrări a noastre și izbîndire norocoasă tuturor dorințelor, cari ne îndeamnă să o pornim.

Dragostea noastră întreagă națiunii noastre române de pretutindeni, pe care am vrea să o știm fericită și înălțată la loc de cinste printre popoarele din lume — și toată truda noastră propășirii și măririi neamului nostru.

Obștea cetitorilor răspundă-ne cu prinos de dragoste și cu sprijin; pentru-ca ale sale dintru ale sale adunînd, să putem săvîrși lucru plăcut și de folos.

Cu aceste, foaia „Familiei Române“, cere întrare la vetrele românești. Să afle pretutindeni numai bine.

Intîrzierea, cu care apare acest număr a fost pricinuită prin o încurcătură ce ni-a pregătit-o o altă tipografie, unde era să apară revista noastră.

Ca despăgubire pentru această intîrziere vom da abonaților noștri, un număr special bogat și frumos.

* * *

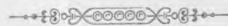
Acei stimați cetitori, cari vor primi acest număr, dacă le convine și doresc a să abona, sunt rugați să grăbească a ne trimite abonamentul. Nr. 2 să va trimite deja numai abonaților.

Cheltuelile acestui număr, fiindcă s'a tipărit și expedit în peste zece mii de exemplare, trec peste 1000 coroane. Nu poate aștepta nimeni să facem în mai multe rînduri cheltuieli atît de mari, cum s'ar cere, dacă am voi să trimitem mai mulți numeri de probă.

*

Cetiți cupoanele de pe pagina ultimă a acestui număr.

Făcîndu-să întrebuițare de favorurile ce le ofer cupoanele „Familiei Române“, prețul acestei reviste devine atît de ieftin, încît va putea să rivalizeze în acest punct, cu cele mai răspîndite reviste ale lumii culte.

Premiile literare ale „Familiei Române“.

Deschidem concurs de lucrări literare la următoarele premii:

I. Un premiu de 100 cor., pentru o narațiune luată din viața românească a vremilor trecute.

II. Un premiu de 30 coroane pentru o poezie.

III.—IV. Două premii de cîte 20—20 coroane fiecare, pentru cîte-o schiță, ori poezie.

Lucrările sunt a să trimite până în 15 Martie st. nou.

Manuscrisurile, anonime, să fie scrise numai pe o față a hîrtiei, avînd o margine albă și fiind însoțite de un plic, ce va cuprinde numele autorului.

Scrierile, cari să vor admite la concurs, vor fi publicate în »Familia Română«. Acordarea premiilor să va face pe temeiul unui plebiscit, pentru care ne vom adresa cetitorilor noștri.

Rezultatul plebiscitului să va publica în numărul din Dumineca Floriilor al »Familiei Române«. Tot atunci să va face distribuirea premiilor.

Redacția revistei

„FAMILIA ROMÂNĂ“.

O zi din viața Prințului CAROL

Anul trecut, cite-va zile înainte de Sf. Constantin și Elena, Prințul Carol a făcut dimpreună cu dl Moerlin, guvernorul său, o excursiune de herborizare în valea Sabarului și, întorcându-se pe înserate la Cotroceni, s'a oprit pe o clipă la Măgurele.

Parcul dela Măgurele e și ca pozițiune, și ca arangiament unul dintre frumusețile României și timp de cite-va decenii, mai nainte de a să fi deschis drumul spre valea Prahovei, a fost cel mai plăcut loc de petrecere pentru Bucureștenii, cărora întru fericire pominitul Oteteleşanu le lăsa intrarea liberă.

Ceea-ce-'i dă acestui parc un farmec particular, sunt mulțimea de izvoare foarte bogate, din care curge cea mai limpede și mai bună apă rece, care să adună sub coaste într'un lac, lacul, pe care-l știm cu toții din satira lui Eminescu, — »Stă castelul singuratic, oglindindu-se în lacuri«, și din versul serenadei »Trece lebeda pe ape«. Să oglindește și azi castelul așezat pe mătura, terasa e și ea în ființă, și lipsesc numai lianele și lumea, care e și azi voioasă, dar' cu totul alta.

»Ce minunat! — exclamă Prințul. — E foarte frumos aici! Păcat, că e prea tîrziu, ca să facem o plimcare cu barca pe lac«.

»Mie-'mi pare, Prințule, bine, că e tîrziu, — i-am răspuns, — căci aici nu să trece, ci să dă. Să vii odată dimineața, să iei o masă gătită de fetele noastre și să-'ți petreci toată ziua la noi«.

Prințul să uită în ochii dlui Moerlin.

Dl Moerlin e nu numai Elvețian și om ce-'și știe rostul, ci totodată și servitor devotat al Regelui Carol I., care știe mai bine decît cei mai mulți dintre marii noștri dascăli, că iubirea de țară, de neam și de oameni, să cultivă umblînd mereu de ici pînă colo și adunînd de pretutindeni comoară de plăcute reamintiri, cari îndulcesc viața întregă.

Nu putea dar' să găsească Prințul Carol în ochii guvernorului său, decît ceea-ce dorea.

»Da, — răspunse dar' înviorat, — am să viu cu ciți-va dintre pretinii mei, dar' Vă rog să ne dați și mămăligă, — cum să face la țară«.

Dl Moerlin era încîntat de această pornire a elevului său.

»Cum o vrei Prințule, — i-se răspunse, — mai pripită ori bine frecată?»

»Cu lapte, pripită, — întimpină Prințul ca om cunoscător, — iar' la mîncări, mai virtoasă, — cum o fac țărani dela munte«.

Dl Moerlin ne'ncredință, că umblă Prințul mult pe la țară și-'i place viața țărănească.

A rămas să ne pregătim de ziua Sfinților Constantin și Elena, și mărturisesc, că eu, care la vîrsta, în care mă aflu, înțeleg multe, nu am putut înțelege atunci bucuria fără de măsură, de care au fost cuprinse fetele din Institut, cînd li-s'a spus, că are să mai vie Prințisorul și că va sta toată ziua, și n'o înțeleg nici azi, decît ca izbucnire a unei porniri elementare, despre al căreia rost nu-'și dedeau samă.

De aceeași bucurie au fost cuprinși și sătenii după-ce a mers vestea, că vine Prințul, și în ziua de Sf. Constantin și Elena copiii s'au adunat în fața școlii, pe unde avea să treacă viitorul lor Domn, ca să aibă mulțumirea de a-'l vedea și de a-'i striga: »Ura! ura!«

Cam pe la 10 a și sosit brecul dus de cinci cai negri, mînați de Costache, vestitul surugiunglicar, și copiii l'au primit cu urale însuflețite.

Prințul Carol, îmbrăcat în blusă de pichet și cu o beretă tot albă în cap, s'a ridicat în picioare și cu un gest, care nu să mai poate idealiza, a strigat:

»Măi băeți! veniți și voi!«

Cuprinși de un fel de pornire nebunească, copiii au plecat în fugă mare după brec, și așa, cu droaia după el, a intrat Prințul Carol în curtea castelului, cîntat, sunt acum treizeci de ani, de Eminescu.

Copiii toți sunt copii, unul ca altul, și la fel au să fie tratați: o zic aceasta mulți oameni cu minte, prin cărțile scrise de dîșii, dar' nu știu s'o pună în practică atît de bine ca Prințul Carol și băieții golaniilor din Măgurele, care cît dai în palme s'au făcut o apă.

Prințul venise cu nouă dintre prietenii săi, băieți cam de aceeași vîrstă, un Romalo, un Costinesc, doi Oteteleşeni, frații Crătunescu, frații Priboianu, care petrecuseră adese-ori oare plătute cu viitorul lor Rege și intraseră în oare-care intimitate cu dînsul, dar nu scăpau din vedere marea deosebire ce o să existe odată între dîșii și prietînii lor de acum. Băieții golaniilor nu mai țineau samă de asemenea fineță și în mai puțîn de jumătate de ceas l'au luat pe Prințul par'car fi de-o seamă cu dîșii.

Corul institutului a primit pe oaspeții mult așteptați, înțînînd imnul regal, pe care Prințul și prietînii săi l'au ascultat, cum să cuvenia, cu capetele descoperite; nu însă de aceasta îi ardea pe dîșii, și, scăpați de ceremoniile primirii, s'au pornit în fugă mare spre lac cu droaia pestriță după dîșii.

Erau pe lac două bărci, una mai mare, care putea, dacă să țineau liniștiți, să-i încapă și să-i și țină pe toți, iar alta mică și îngustă, în care numai cu multă băgare de samă puteau să se ție doi.

»Prenons la grande«, — strigă unul dintre prietînii Prințului.

»Măi, — îi zise Prințul, — aici nu mai merge cu franțuzeasca!«

El să rezezi apoi la barca cea mică și să făcî stăpîn pe ea cu toate că i-să zicea cu multă stăruință »Ai să faci baie, Prințule!« Ținea cu ori-ce preț s'o iee pe aceea, căci avea un gînd nemărturisit, pe care-l dete peste puțîn pe față.

»Băieți! — grăi după-ce să urcară și ceilalți în barca cea mare. — Haid la întrecute: care ajunge mai nainte le țermurele de dincolo!«

Era de sine înțeles c'a ieșit mai nainte decît ceilalți la țarmure, căci barca ușurică înainta repede,

iar cea mare, fiind și prea încărcată, și rău condusă, să clătina mereu pe la mijlocul locului, gata în fiecare clipă de a lua apă.

Ieșit odată pe uscat, Prințul începuse să adune petricele și-i cheamă pe copiii de săteni la dinsul.

»Dați pe ei, copii! — Să nu-i lăsăm să iasă la la mal!« — strigă inimos, și începură cu toții să a-

— grai iar Prințul. — Haid! — Care pe care!? — Cine ia barca cea mică? — Voi, — urmă apoi întorcându-se spre copiii din stat, — ațineți-vă din toate părțile și nu ne lăsați să ieșim!«.

Erau peste o sută de copii împrejurul lacului, toți să făcuseră obraznici și fetele adunate pe țărmuri să speriau de gândul, că blusa cea curată și bine călcată a Prințului, o să fie stropită și ea.

»Așa și trebuie să fie, — grai dl Moerlin. — Lăsați-l să fie și el om și să se bucure de libertate, căci peste un an-doi intră în robia etichetei ceremonioase. — Nu te da, Prințule!«

S'a pornit dar din nou și cu mai mare avânt lupta, și puii leilor dela Plevna nu mai țineau seamă, care-i Prinț și care nu-i, ci dedeau cu toată nădejdea și stropiau în cei-ce dădeau cu toată virtutea zor să se apropie. Era o vilvă de ai fi crezut, că nu e joacă, ci încăierare îndirjită, în care toate merg pe viață și pe moarte, și strigau toți din toate părțile »Pe ei, mări! — Dați înainte, băieți! — Nu vă lăsați, mări!« Mai ales cei de pe țărmure să inteșiseră de nu era chip să iasă bărcile la mal și lupta n'a slăbit decit după-ce barca cea mică, legănată mereu, a luat în cele din urmă apă și baiatul ce se afla întrinsa a ieșit muțiat până la briu din lac, ba nu s'ar fi sfirșit nici acum, dacă n'ar fi sumat, spre marea părere de rău a tuturor, clopotul pentru masă.

În timpul mesei flăcăii și fetele din sat și de prin cătunele mai apropiate, s'au adunat în curtea castelului și s'au prins în horă mare.

»Haid! — le zise Prințul prietenilor săi, după-ce masa să ridică, — să facem și noi o mică horă la mijloc!«.

Băieții să codiau. Nu doară că n'ar fi voit, ori c'ar fi fost prea mândri, dar ei trăiseră mai puțin decit Prințul în mijlocul poporului și erau cuprinși de o sfială firească.

»Sunteți niște blegi!« — le zise el și, întrind singur în mijlocul horei, începuse să joace pe îndelete și să îmbărbăteze pe flăcăi și pe fete, încit să porni o horă, pe care n'o s'o uite toată viața lor cei ce au luat parte la ea.

Dar pe la patru, iată-l și Costache cu zmeii lui și nu-i rămase Prințului decit să plece, în mijlocul încă mai însuflețitelor urale, la care răspundea strigînd mereu „La revedere!“.

A și venit anul acesta Duminecă, după Sf. Constantin și Elena, acum băiat mai răsărit, pe la patru după amiază-zi, ca să-și completeze ziua, și a stat până pe la zece seara.

Era după răscoalele din Martie, și poate de aceea, flăcăii și fetele n'au mai îndrăznit să se strîngă la horă în mijlocul curții, dar băieții sătenilor l'au așteptat toți în păr, îmbrăcați în uniforma lor de micii doboranți, ca pe un vechi prietin, și iar a răsunit parcul de strigătele voioase ale luptătorilor încăierati și peapă șipe uscat.

runce cu petri înaintea bărcii, ca să-i stropească pe vișlași și să-i împedecă în înaintarea lor spre țărmure.

Să cam sfiau copiii la început, dar e lucru știut, că Ivan să urcă și pe divan dacă i-se dă nas, și îmbărbătați de Prințul lor, copiii prinseră inimă, și peste puțin să întinse o luptă în toată regula, încit cei din barcă numai cu mult chin și vai și numai uzi leorcă, au putut să iasă la mal.

»Revanche! — strigă unul dintre băieți, scuturîndu-și hainele pline de apă.

»Nu ți-am spus, că nu merge pe franțuzește!«

Ziua s'a încheiat apoi cu artificii descărcate pe țărnișii lacului și cu focuri bengale, purtate de băieți după comanda Prințului, în toate părțile. Și cum să'nălțau rachetele și, cum sburau petardele și cum să'n-virteau morile de foc și cum să' resfrîngeau focurile bengale purtate pe bărci în undele lacului, să' stîrnise o veselie și o însuflețire de era par'că să'nălță toți și toate 'n slava cerului.

Așa azi aici și tot cam așa mine colo: Prințul Carol nu învață geografia țării sale numai de pe hărțile făcute de statul major, nici nu cunoaște poporul, pe care are să-l stăpînească, din cărți scrise de alții, ci știe, cît știe, din propria sa intuițiune, e acasă la el și în palat și în colibă, și în Muntenia, și în Moldova, și în Oltenia, și la munte, și la șes, avînd de pretutîndeni reamintiri plăcute, care-l leagă de țară și de popor.

Dacă e adevărat, ceea-ce atît de adese-ori să

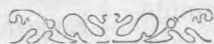
zice, că e mare în România prăpăstia dintre clasele așa zise culte și masele mari ale poporului, să' apropie timpul, cînd va fi un mijlocitor, între cele două lumi atît de deosebite: Prințul Carol, care, asta să' vede de pe acum, să' simte, și în adevăr și este, cum trebuie să' fie, sufletește mai apropiat de mase decît de »pătura superpusă«, cum zicea Eminescu, care o satirizează.

Sunt foarte mulți dascălii și încă mai mulți părinții, care trebuie să' tragă învățătura din felul cum Regele Carol I. își pregătește urmașul pentru marea lui menire și, fiind-că suntem în timpul sfintelor sărbători*, e peste putință să' nu ne aducem aminte de colinda

Sculați, boieri și nu dormiți,
Că e vremea să' vă treziți.

Ioan Slavici.

*) Acest manuscris ni-se trimisese înainte de sărbătorile Crăciunului. - Red

Scrisoare de pe cîmpul de luptă.

Cyrano de Bergerac (Cristian) Roxanei, verișoarei sale.

Roxana mea, de-o lună și mai bine
In locul meu scrisorile-ți vorbesc,
Iar ochii mei zădarnic să' trudesc;
Lumină să' le dea, nu este cine:
O soartă grea, păgînă, îndrăcită,
Mi-a îndepărtat comoara mea iubită.

Aș vrea să' aștern pe maștera hîrtie
Intreaga mea ființă: cum gîndesc,
Cum umblu, rîd, cum lupt, cum pătînesc
Și cum visez cuprins de poezie,
Ca să' mă ai cu gîndul mai aproape
Și să-ți sărut cereștile pleoape.

Îmi par un Prometeu legat de stîncă —
El, ce visă mereu de libertate
Și pieptul și-l plimba cu voluptate
Dela eteru 'nalt în marea-adîncă —
Așa și eu, legat, îmi duc amarul
Și lupt, ca el, să-ți mi sting din piept pojarul,

Și ori ce gînd pe aripa-i mă poartă
In preajma Ta, iubită mea Roxană,
Îți vîd lucirea, fața diafană
Și nu-i putere ca să' ne despartă,
Ca un poleu pe-un flutur de mătasă
Iubirea chiar nedespărțită ne lasă.

In noapte grea, cînd sunt de sentinelă
Cu pasu 'ncet pășind pe parapet
Tovarășă mi-e luna din brădet
Și-un izvoarăș cu salturi de gazelă
Și 'n liniștea ce a cuprins cîmpia
Pricep mai bine 'ntreagă poezia.

Din cînd în cînd aud cum muge tunul
Văd limbi de foc, — atunci prind viață,
Îmi zic: Christian își are moartea 'n față
Nu-l va atinge însă nice unul,

Mereu luptînd nu să' va da peririi
Căci e stăpîn pe pavăsa iubirii.

S'au nu-i așa? Au n'am eu talismanul?
Cînd pe balcon ți-am sărutat obrazii,
Tu nu mi-ai dat de fericiri colanul?
Să lupt mă 'ncerc cu iesmele naturii
Căci ți-am gustat din farmecile gurii.

De-ai fi să' vezi cum cîntă, rîd cadeții
Și cum s'avîntă 'n joc nebun cu moartea
Pe-un singur pas își pun întreagă soartea
Și de'or ajunge zorii dimineții
Puțin le pasă, — joacă, rîd și pier
Gasconia lor și-o vor găsi în cer.

La focu aprins cu pară lucitoare
Ei povestesc și fețele trîsar
Cînd pasul meu răsună trist și rar
Sărmanii, cred că și Christian le moare
Ei n'au simțit iubirea ta Roxană
Și te săresc cu lacrimi de vîdană.

Roxana mea, să-ți faci Domnul parte
De ce gîndești mai mîndru chiar prin vis
Și cite leghe astăzi ne desparte
De-afîtea-ori să' vezi un paradis.

Cadeții toți să' nchină și te-adoră
Mai mult șagalnicul Castel-faloux
Dar Cyrano — nu ai simțit-o tu? —
Te are dragă întocmai ca pe-o soră.

Christian de Neuville? El să' închină.
— Ce vrei mai mult, cereasca mea regină?
Arras. (Fii fericită tu în veci de veci!

O miie șase-sute-patru-zeci. —

1907.

Horia Petra-Petrescu.

FEȚII HĂULUI*)

Vecinic valurile să împing spre un țel neștiut, să rostogolesc, să sfarmă, să împreună, să dezbină, să adună sub o stîncă neagră și să răspîndesc iar la larg. Răcoarea serii să așterne peste ele și vînturile le adie. Sinul lor să agită în ritm domol. Ritmul trece dela un val la altul și valurile să leagănă, ca prinse în o horă lină. Dar visurile le fură și nu mai știe unul de celalalt, de cel de lîngă dînsul, care are același ritm, de cel care vine în urmă și, împingîndu-l, îi iuțește mersul, de cel care îi stă înaintea și îl oprește. Visurile le fură și uitînd fiecare, ce e în jur de sine, își murmură gîndul și nu aude ce murmură celalalt.

Leagănă-se Val-Limpede. Din legănările lui ușoare povestea întreagă a vieții sale și tot gîndul i-se desprinde. — Eu sunt Val-Limpede, născut în munte... Flăcăul a plecat în luptă contra dușmanilor neamului său și nu a mai venit. Fata mare și frumoasă urca zilnic stîncă înaltă, de unde să vede departe până la hotare și privea în calea iubitului ei, dar el nu mai venea. Atunci lacrimile s'au desprins mărgea după mărgea de sub genele ei și s'au împreunat în șiroaie... Spun păstorii, că fata a împetrit la stîncă, din lacrimile ei s'a pornit izvor, iar izvorul sunt eu și sunt limpede și curat, ca lacrima unei fete fecioare. Eu nu știu, de unde știu păstorii aceste, dar eu sunt senin, ca bolta albastră și sunt vesel ca fluturul, care își trăiește viața sa de o zi, răsărîndu-se în razele de soare. Păstravi cu solzi de aur saltă în adîncurile mele. Păstorița vine ca să-i arăt chipul și eu i-l oglindesc fraged și dulce. Numai în ochii iubitului ei îl vede mai dulce. Și spălătoresele vorbărețe vin și își înălbesc zestrea, cufundînd-o în apa mea și întinzînd-o pe mal, în fața soarelui. Piciorușele lor rotunde calcă în alvia mea, eu mă fac ochiuri și inele în jurul lor și în ep a le gîdil. Cînd îmi bat apa cu pînzele, din cari vor să coase cămeși mirilor lor iubiți, eu le stropesc șiret pe pielea goală. Ele pleacă apoi pe apă în jos, până unde sălcile îmi țin umbră, aci să desbracă și mi-se dau mie. Eu le sărut sinisorii și grumazul și buzele. Ele rid și eu le întru în gură, ele rid și mai tare și mă bat fără supărare cu mânilor harnice; iar eu zoresc a lua vama de sărutări, pentru-că m'au călcat și, ca să nu mă păcălesc, iau mai multe decît prea puține... Soarele mă are drag și eu mă joc cu razele lui de foc. Și vînturile să aștern bucuroase peste mine și mă desmeardă, cum pricep ele, imblinzîndu-și firea cu gîndul ca să-mi placă și spunîndu-mi dorul lor în o limbă neînțeleasă. Și vînturile îmi plac. Pe fața mea să fac gropițe și dungi zimbitoare, cînd ele să apropie... În amurg din apa mea răsare cortej de zinișoare

și să alungă sburdalnic și să prind în horă și să cufundă și ies iară, scuturîndu-și părul de stropii de apă și rid, iar glasul lor le însoțește cu murmurul apelor și pleacă împreună cu el departe, departe, și hora li-se încinge și mai voioasă, ca să vadă și celelalte valuri, ce n'au mai văzut, de cînd sunt și să se mire... Dar celelalte valuri să izbesc prea mult de mine și mă împing mereu și mie nu îmi place, pentru-că nu sunt limpezi cum sunt eu și mă turbură și pe mine. Eu pe ele nu le pot face limpezi; de geaba! Imi vine să fug din această învălmășeală. Pe arcu unii cucurben mă voiu sui în sus, în sus, și mă voi lăsa în pădurea mea iubită și zinele din apă mă vor afla și acolo, iar valurile mării vor povesti, că a fost odată, ca nici-odată, a fost Val-Limpede din munte, fudul fără păreche, căci nu voia să se împingă în rînd cu toate valurile și era totuși blăjin și nu supăra pe nimeni, zburdalnic și voios, tuturor drag și toată lumea îi era dragă. A fost odată, ca nici-odată, dar s'a dus și de atunci nu să mai știe de dînsul... Iar eu voiu ride și mă voi juca în umbră cu zinișoarele și cu păstorițele și cu spălătoresele. Și razele soarelui și vînturile vor veni, ca să ne jucăm împreună.

Pe spinarea valurilor celor mai înalte plutește Spumă-Albă și privește de acolo în departări și în adîncuri... Eu sunt cununa voastră. Toate frămîntările voastre se perd fără folos în nesfîrșitul noian, dar eu văd din înălțimile mele ce e în voi și ce voi nu vedeți, eu văd mărgăritarele cele scumpe, cari sunt așternute în fund... Adese-ori să lasă pe Spumă-Albă o barcă șubredă, iar în barcă o arătare ciudată, un ciot girbovit, cu capul chel și cu ochii de sticlă. Ciotul scoate niște scule sărace și vrea să cîntărească, să măsoare, să ia chipul formei, să pună semne de hotar, unde valurile să întîlnesc și să amestecă unele cu altele, în cît vezi bine, că să deosebesc, dar nu este chip ca să afli între ele o margine despărțitoare. Sărman ciot chel! Ce poate el cu sculele sale în barca-i legănată de nealinatele valuri?... Girbovul cu ochii de sticlă îmi zice: Tu înzădar plutești de-asupra tuturor și te străduiești ca să areți semenilor tăi toate pe înțeles, acele, cari dela ei sunt dar ei din adîncimi nu le pot vedea. Inzădar! Pentru-că înțelegerea nimănui nu i-să poate turna în minte, ci numai cu străduință nouă să poate cîștiga și toată calea bătută de străbuni trebuie să o umbli din nou până cînd afli și tu înțelesul aflat de dînșii. Toată străduința aceasta să asemănă cu munca acelu om Sysiphos, care urnia stîncă dela poalele dealului și o împingea până în vîrf, iar de acolo ea să rostogolea jos în vale și el o dirgolea din nou la deal. Atît de mare este asămănarea, în cît eu adese-cri stau gînditor și mă întreb oare nu sum eu însumi acel Sysiphos, ori dacă nu, atunci vre-un nepot de al lui? Iată acum așa începe să înțeleg puține. Dar mă

*) Fragment: din o carte cu acest titlu, ce va ieși curînd de sub tipar.

vezi, că sunt gîrbov, perii, cîți îi mai am, sunt albi ca spuma ta și ochii nu mă mai slujesc, decît cu ajutorul ochelarilor, pe cari îi șterg mereu și tot sunt plini de ceață. Dragii mei ochi! Văpăile din ei au răcit, fulgerii lor s'au stîns... Iată acum eu mă voi, duce, iar cine va veni după mine, va trebui să pornească din nou dela început... Așa cuvîntează ciotul gîrbov și de întristare și mai gîrbov să face, dar cine vine în urmă, umblă pe cărările bătute ale celor cari au fost înaintea lor. Iar așa tot mai iute te îndrepti, decît unde trebuie să-ți cauți singur și să-ți deschizi drumu printre huceaguri. Și gîrbovul zice iar : Așa e. Așa e. Și nu e așa. Dacă e greșită cărarea veche, vai scump să plătește, că nu ți-ai căutat însuși cărare ! Viața e scurtă, calea e lungă, viața e scurtă, calea e lungă, viața e scurtă... Și ciotul să duce oftînd...

Val-Vîrtej vine involburat, să aruncă în locul, unde să întîlnesc mai multe valuri și să învîrtește nebun. Valurile îl privesc, zăpăcite de purtarea aceasta, și nu-î știu să-î răspundă cu supărare, ori să-î lase, ca să-și joace jocul. Dar el le prinde pe toate în horă, ele intră de voie, de nevoie și să învîrtesc cu Val-Vîrtej, pînă cînd le pare că toată lumea să întoarce cu ele. Ca volbura, Val-Vîrtej pleacă mai departe și le lasă buimăcite.

Val-de-Smarald de abia să mișcă și gîndește întru sine : Voi vă frămîntați, dar frămîntarea voastră tot mie îmi folosește. Voi frămîntîndu-vă, lăpădați tot ce ați adus cu voi, ce nu îmi trebuie așezați pe fund, iar voi vă perdeți în noianul meu, Val-Limpede unu, Spumă-Albă doi, Val-Vîrtej trei... toți, toți. Val-de-Smarald numără și socotește și de abia să mișcă a lene. De toată frămîntarea din prejurul seu, lui nu îi pasă. Mai curînd, ori mai la urmă toate la el să

adună, fără ca el să ostenească, toate i-să dau gata. La ce să se frămînte ?

Povoi-Galbin să rostogolește printre valuri și pe care cum îl atinge, îl umple de gălbineala sa groasă. Valurile să scribesc și să scutură și să feresc din calea mojicului, pe care îl țin mai pe jos decît dinsele și nu vreau să-și facă de lucru cu el. Dar Povoi-Galben, par'că înadins, să izbește cînd de unul cînd de altul... Hei! Astăzi nu mă mai cunoașteți. Dar oare nu vor mai veni și alte vremuri? Aurul cine-l spăla din peatră și cine desrădăcinează copacii? Povoi-Galbin, săracul! Tot el. După-ce vi-am rupt zăgazuri și v'ați pomenit la larg, vă place să vă rățoiati în truda mea și vi-e greată cînd mă apropiu de voi. Un domnișor ca Val-Limpede să încrețește de fiori și gălfezește, dacă, să întîmplă ca să-î stropesc și Văl-de-Smarald tot așa. Până mai eri era și Val-de-Smarald acea-ce sunt eu, dar acum schimbîndu-și haina, ar vrea să arate, că și-a schimbat năravul, că doară să va încuscri între boieri de viță și îl vor pune cu ei la masă. Hei! Dar nu e cu dreptate așa... Povoi-Galbin să umflă și vuieste și îi vine o poftă haină, cum să turbure totul și să ia în stăpînire largul, care crede, că i-să cuvine lui mai cu dreptate, decît tuturor celorlalte valuri, cari să leagănă într'nsul... Val-de-Smarald să ferește de izbirile lui Povoi-Galben și să scutură, dacă l'a mînjit, gîndind în sine: De geaba te avînti mojice. Cînd vei ajunge, ce visezi tu, nu vei mai fi ce ești și nici nu vei vrea să ști ce ai fost. Te vei împreuna ca mine, dar atunci vei lăpăda cu grabă haina ta de mai înainte și te vei scutura pe urmă și te vei spăla de șapte-ori, ca să nu ți mai aduci aminte de ea. Și mie tot așa mi-s'a întîmplat.

Lucian Bolcaș.

C Î N T E C E

I.

— Suflete cînd pleci pe drumuri
În amurgul blînd al serii,
Cine oare-ți tot întinde
Ție mrejile durerii.

Cînd urzești nădejdi și visuri
La fereastră — oare-cine
Ți-'le 'ncurcă și le zmulge
— Tot pe cele mai senine ?

Cine-o fi ciudatul oaspe
Care stă cu noi la masă,
Cînd adoarme focu 'n sobă
Și-i atît pustiu în casă ?

Și de ce tot vine-acela,
Focu 'n sobă cînd să stînge ?
Și de ce ascuți ce-ți spune
Și suspini și 'ncepi a plînge ?

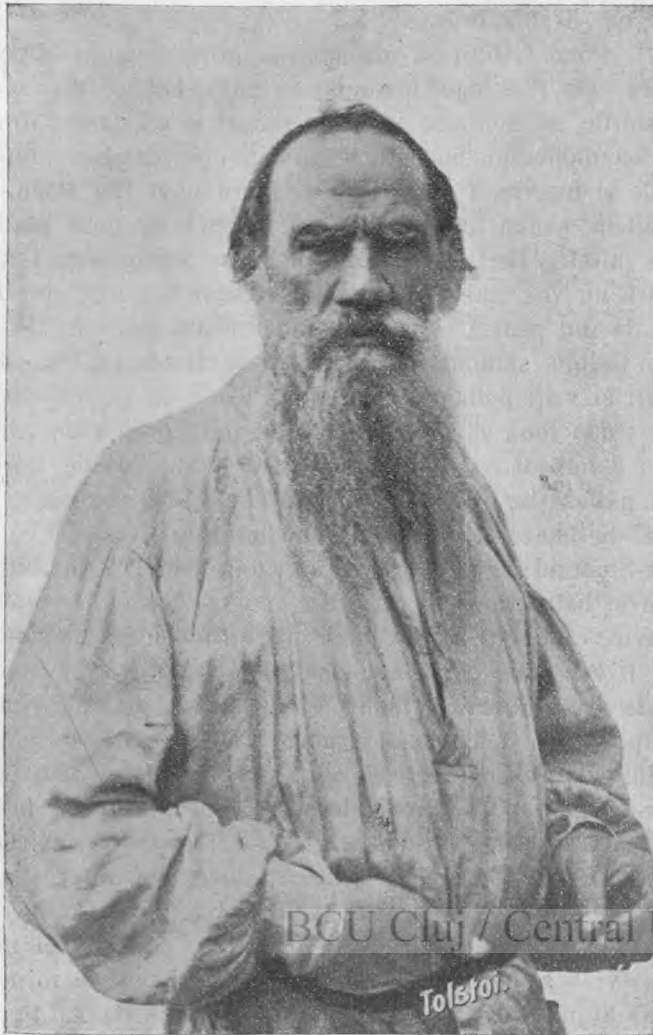
II.

Ți-am trimis pe nori o veste —
Ei s'au strîns pe codru des
Și-au vărsat potop de lacrimi,
Dar' tu nu ia-i înțeles.

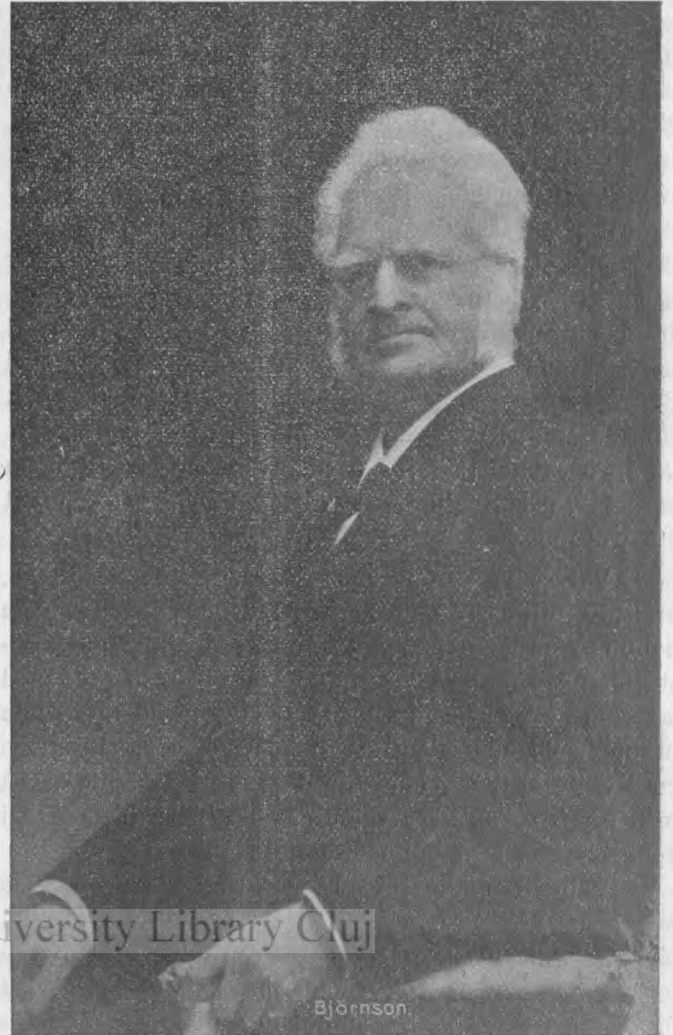
Ți-am trimis pe vînt o floare
Încărcată de parfum,
Dar' căsuța ta-i departe
Și perdutu-s'a pe drum.

Ți-am trimis pe-un cîntec dorul —
— Nu știu dorul de-a ajuns,
Că 'nzadar de-atîta vreme
Tot aștept după răspuns.

ECATERINA PITIȘ.

Lev Nicolaevici Tolstoi.

Björnstjerne Björnson.

LA NAVE (Corabia).

Tragedie
de Gabrielle d'Annunzio.

Premiera tragediei „La Nave“ de Gabrielle d'Annunzio, ce a avut loc la teatrul Argentina în Roma, a fost un eveniment literar și artistic dintre acele cari izbutesc să pasioneze mai mult pe amatori. Toate amănuntele acestui eveniment au fost de altfel pregătite și calculate cu un aparat, pe care numai italienii știu să-l pună în practică. Probabil, chiar fiind așteptările din cale afară escitate, succesul de scenă al premierei nu a fost desăvârșit, ba a fost chiar conturbat prin manifestații ostile ori impaciente.

I-se impută acestei lucrări a lui d'Annunzio și că ar fi mai mult literară, decît teatrală. Totuși „Nave“ își va menține un loc în mișcarea teatrală.

Dar' nu evenimentul premierei, cu succesul ori nesuccesul său, ci meritul intrinsec și caracterul acestei scrieri, ne face să dăm aci o parte din ea.

Autorul ne transpune în epoca înfiripării națiunii italiene. Războaie cu barbarii, sînge, scrum, pribegiri, căutarea unor noue rosturi de viață, lupta dintre religia nouă și cea veche: din toate aceste frământări are să se zămislească poporul, din care ne oprește o mână de oameni pe lagunele, pe cari să va ridica splendida, unica, neîntrecuta Veneție și care mână de oameni să ocupă în pieză de a face o corabie, simbolul deprinderii, ce va aduce atita putere și mărirea Italianilor.

O idee naționalistă, ori chiar imperialistă, așezată într'un mediu ales cu mult noroc și aplicat cu mult studiu și îngrijire, — iată momente, cari vor trebui să-i intereseze pe toți cari urmăresc mersul literaturilor moderne și ne interesează pe noi cu atît mai mult, cu cît Gabrielle d'Annunzio a știut să scoată elementele acestui mediu din trecutul poporului italian și a știut să ni-le împrospeteze în mod atît de sugestiv și convingător.

Dar' să-i dăm drumul inesei „Corabiei“.

Scena profeției din episodul al treilea.

Simon d'Armario:

O, Ema, sfință Văduvă, tăria
Trupinei lui Vulteo, nu mai plinge!
Spre noi ridică-ți fața și-ți întoarce
Privirea 'n toate părțile și cată
Cum neamurile toate adunate-'s
S'asculte graiul tău, prea luminată!
Mărirea Domnului căci te 'npresoară...

Vedenia exilului ni-o spune,
O, sfântă! Și vestește ce-a spus Domnul
Și ce văzuși în noapta ta? Ce semne?
Și care-i învoiala?... Nu mai plînge!

Diaconisa :

Fii ai lui Arie, nu voiu mai plînge
Trîști izgoniți, vă zic, nu voiu mai plînge.
Chiar Domnul Dumnezeu mi-a întins mâna
Pleoapele îmi șterse și inima
Ca diamantul mi-o făcù de tare,
Ca peatra dintre brațele ancorei.
Ci ascultați-mă, ostroave. Și voi,
Popoare ale Mărei mă auziți.
Am stat în toate zilele de veghe
Și-am stat și toate nopțile de-arîndul
Și-am auzit din guri de șerpi un șuier
Și croncănit de corbi, nămolul mării
Era în mare clocot, până 'n vremea
Cînd Dumnezeu voit-a să mă cheme
Rostind smeritu'mi nume peste prunduri
Deșerte.

Simon d'Armario :

Lăudat fie-al tău nume

O, Ema!

Poporul :

Lăudat fie-al tău nume

O, Ema!

Diaconisa :

Un plîns stăruitor s'aude

În trestia dela Constanziaca,
Amară tînguire. Doamne! o știi,
Adă-ți aminte de mine, o Doamne,
Cu îndurarea ta mă cercetează
Asupra celor răi dă-'mi răzbunare
Minia Ta domoală nu mă pearză
Știi că rușine sufăr pentru tine
Eu casa strămoșească părăsit-'am
Căci neamul meu s'a ridicat în contra'mi
Și sinul mi-e ca groapa pîngărită
Ori nu-'i auzi? Pe buze ei au cîntec
Destrăbălat și dau-se beției.
Eu fiii mei îi plîng, cari nu sunt...

Simon d'Armario :

Durerea-ți fie binecuvîntată!

Poporul :

Durerea-ți fie binecuvîntată!

Diaconisa :

»Fă-ți inimă nouă«, mi-a zis Dumnezeu...
»Fă-ți inimă nouă. Tu ești serva mea
Semnalul meu așteaptă-'l în tăcere«.
Iar eu zisei: »Văd vasul fără doage,
Fără cercuri. Călciul crunt zdrobește
În el ciorchine vii. Contractul

Cel sfînt l'au rupt, o Doamne servii tăi
I-au izgonit. Mînjit-au cele sfînte
Din nou ei ridicară idolului
Altar, iar eu rămas'am părăsită
Și sufletul mi-'l cearcă prin ispîte.
Ci mă ascunse 'n umbra mînei drepte«
Domnul și-a zis: »Jertfise-va pe-altar
Cine miroasele le împrăștie
Eu peatra despica-voiu. iară spuza
Cea fumegoasă o voiu spulbera-o
Preste mlăștinile cu certuri pline
Și cu necurătenii multe.

Simon d'Armario :

Ema!

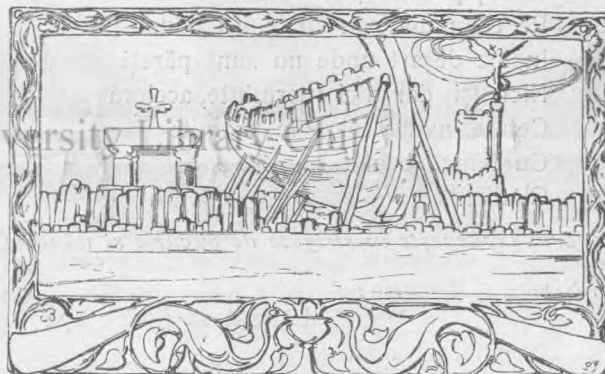
Porunca Domnului o împlinește.

Poporul :

Porunca Domnului o împlinește.

Diaconisa :

Și-a zis Domnul: »li voi mai sfășia
Și-i voiu împrăștia încă odată
Jefuitorilor am să-i dau pradă
Argați și sluji barbarilor, făcîndu-i.

Simon d'Armario :

Ema! Roagă-te pentru noi.

Poporul :

Roagă-te!

Roagă-te!

Diaconisa :

Și a mai zis: »O, insule!

Nici sunet de gitară, nici ceteră,
Nici trîmbițe de-aramă, nici flaute
N'or răsuna 'n cuprinsul vost de-acuma
Dar nici brutari nu ve-ți avea, o pâne
Să vă coacă, moara va sta pustie
Și nici zare de lampă nu vi-a lucl.«

Simon d'Armario :

Ema, roagă-te pentru noi. Roagă-te!
Și noi spălame-vom de tot păcatul
Legane-vom cu Christ pe totdeauna
Ema, roagă-te pentru noi.

Poporul :

Roagă-te.

Diaconisa:

Ați fost vindu-ți fără de preț și iarăși
Fără de preț veți fi răscumpărați
Ostroavele-au văzut și să'-nfrică
Și țărmerii au tremurat pe ape.
De ici, colo ostroavele le mută
Domnul, cum vîntul pulverea o poartă.
Ori nu vedeți? Și păzitorul strigă:
»Să 'nalță dalbe zori pe apa mării«.
O voi, cari în Christos vă botezarăți
Și 'n Mare, — Calea Domnului căutați-o
Pe-a apelor adinci singurătate.
Un suflet nou vă faceți, pe noui cărări
Ca să vă 'ndrepte viața. El mi-a promis,
El mi-a promis. Și-a zis: »Plini-voiu voauă
Dorul ce-'l purtați pe buze. Voiu face
Ce voi n'ați văzut de cît numai în vis«.

Simon d' Armario:

Vestește-ne făgăduința sfîntă.

Poporul:

Vestește-ne făgăduința sfîntă.

Diaconisa:

Celor, pe cari prin focuri și ruine
Pe căi muiate 'n singe i-a adusu-i
In loc deșert unde nu sunt părăți
Nici uși, dar nici morminte, acelora
Cetate 'nvingătoare le promite
Cu temelii 'n țaria mării
Clădite.

(*Poporul izbucnește în strigăte de bucurie și mîndrie.*)

Simon d' Armario:

Lăudat să fie pe ape

Dumnezeul nostru!

Poporul:

Lăudat să fie

Pe ape Dumnezeul nostru!

Simon d' Armario:

Ema!

Cuvîntul sfînt întreg descopere-ni-'l
Care desmosteniților promite
Cetatea.

Poporul:

Cetatea! Cetatea!

Diaconisa:

Așa

Mi-a grăit Domnul din cetatea care
Va trebui să se 'nalțe. »Iată,
li voiu strînge laolaltă de pe țarm
Unde în mînia mea i-am respirat
Și îi vom chema să se adune aici,
Legînd cu ei eterna legătură
Ce și cu tații lor o încheiasem
Voiu rîndui călcîiul lor să calce
Nu pe pămîntul moale, ci pe borduri
De corăbii zgomotoase 'n bătălii

Și cu învălmășag în vreme de furtuni
Și-avînd corăbii multe fără număr
Aleșii mei vor stăpîni pe mare
Și prăzi bogate-or împărți cu dinșii
Puternicii toți.

(*Poporul strigă beat de fericire.*)

Poporul:

Osana!... Osana!

Dumnezeu e 'n tine!... El te-a luminat!
Suntem poporul Domnului!... — Poporul
Domnului!... — Ci spune profeția ta
— Pe tine te-așteptam de mult... Pe buză-ți
E graiul Dumnezeului dreptății
Și armele lui strălucesc pe tine
Strigă! Nu-ți opri graiul. Profetește:
Cetatea, puterea și legătura
Și secolii!

Diaconisa:

»Cîntați un cîntec nou!

Strigați corăbii ale lui Esquiliu

Strigați ale Vigilliei, Ermolo

Și Albense! Urlați toți marinarii

Sfărmată-i cărămida. Ci pentru voi

Eu marmoră pe marmoră voi pune.

In locul brazilor tăiați avea-ve-ți

Un lemn ce nu: atinge putrejunea

Pe cedrii mei te voi clădi, cetate!

Și virful coperișelor de aur

Iți va fi, și porți ți-oi face de zafir.

Și de iaspis împrejurimea-ți toată

Și face-te-oi desăvîrșit frumoasă

Și cu averi tu fi-vei încărcată.

Și nu va fi vîntrea și nici o vâzlă,

Și nici un marinar să nu te caute;

Imbogățindu-să prin tine, uimiți

Fiind de strălucirea ta, străinii

Vor fi ai tăi. In toate porturile

Avea-vei magazine, în mările

Latine și dincolo de Hercule,

Vei fi glorificată în veci de veci

Pe valurile toate, în ori și ce

Virtejuri și vîntoase. »Așa mi-a promis

Domnul«.

DORULUI

Foicică, floare dulce,
Dorule, frate de cruce
Dorule, floare de soc
Cu văpaia ta de foc
Cite inimi întilnești
Tu pe toate le vrăjești.

Dorule de n'ai fi fost.
Ce ți-ai pus la adăpost
Focul și văpaia ta
La sărac' inima mea?
Tu mi-ai pus'o 'n lanț de fier
Cînd lucea luna pe cer,
Tu mi-ai prins'o sus pe plai,
Doina cînd ți-o trăgănai,
Codrul de să clătina
Și de jale suspina;

Și mi-ai prins'o 'n dulce chin
Chin de dor și de suspin
În huceagul de-aluniș
Cînd pe-o creangă de frunziș
Glasul tău duios plîngea
Cu izvoru-alătura.

Dorule copil pribeag
Pripășit în crîng de fag,
Unde stai la adăpost
Prindeți zborul mai cu rost
Că pe unde tu te ții
N'are nime căpătii,
N'are pace nimenea
De zburdălnicia ta,
Dorule, Măria-Ta.

SEBASTIAN STANCA.

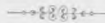

PETRECERI

Muncitorii români din Budapesta aranjază Sîmbătă în 15 Februarie n., o petrecere cu declamări, cîntări, teatru și dans.

Tinerimea română din Tinca aranjază concert în 23 Februarie st. n., în sala hotelului „Coroana“ cu concursul Reuniunii de cîntări „Hilaria“ din Oradea-mare

Tinerimea română gr.-cat. din Cincul mare (dacă e acolo și o tinerime română greco-catolică, atunci de ce numai tinerimea română greco-catolică?) aranjază în 15 Febr. st. n., o reprezentatie teatrală-declamatorică.

LOGODNE

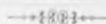
*Dșoara *Aurora Olariu* din Făget și dl *George Gârda*.

*Dșoara *Mariți Bogdănescu* din Orăștie și dl Dr. *Ioan Maior*.

*Dșoara *Veturia Laza* din Galșa și dl *George Vancu* din Deva.

*Dșoara *Letiția Vicaș* din Hidig și dl Dr. *Alexandru Aciu*.

*Dșoara *Mărioara Imbăruș* din Sibiiu și dl *Stefan Duca*.

CUNUNII

*Dșoara *Irina Antal* și dl *Ludovic Bárdosy*, mare proprietar, 19 Ian., în Oradea mare.

*Dșoara *Lina Deé* din Petrovoselo și dl *Damian Izverniceanu* din Sasca-Montană, 20 Ian., în Petrovoselo.

*Dșoara *Ana Oniciu* din Bran și dl *Mihail Nistor*.

*Dșoara *Aurelia Gheaja* din Criș și dl *Ieroftei Viscrean* 26 Ian., în Criș.

*Dșoara *Maria I. Țigoi* din Purcăreni și dl *Dumitru R. Barbu* din Satulung, 26 Ian., în Purcăreni.

*Dșoara *Valeria Daniil* din Căstău și dl *Ioan Fleșeriu* din Orăștie.

MORTI

† *Clemente Raicu*, protopop în Teaca.

† *Teodor Ionașcu* fost asesor orf., în Năsăud.

† *Grigore Sima* alui Ion, preot în Cărpiniș.

† Dna *Luiza Pocol* nasc. Paul, soția dlui *Stefan Pocol* not. în Lozna mare.

† *Nicolau P. Maniu*, proprietar în Sebeșul-Săsesc.

† *Augustin Antal*, protopop în Beiuș.

† *Demetriu Fekete*, cantor, fost profesor la gimnaziu din Beiuș.

† *Petru Câmpean*, preot în Vâlcelele rele.

Ilustrațiile noastre.

1. *Principesa Maria a României* să înfățișează pe pagina dintâi a acestei reviste, în unul din cele mai bune portrete ce I-s'au făcut vre-odată.

2. *Prințul Carol*. După cuvintele pline de lumină și căldură ale măestrului Slavici ne dispensăm de a mai adăoga vre-un comentariu despre tânărul care v'a fi odată mândria neamului românesc.

3. *Doi apostoli: Björnson și Tolstoi*. Numele lor trebuie să-i fie cunoscut ori-cărui om de cultură. Lumea întreagă să închină demult geniului lor neîntrecut. Astăzi admirației i-să adaugă și recunoștința celor oropsiți, cari nu sunt alții, decât noi înșine, națiunile nemaghiare ale Ungariei.

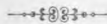
4. *Chendi la Șvarț*. Un moment intim, prins în cafe-neaua Kübler din București și datorit excelentului caricaturist dlui Iser. „Vulgului profan“ îi place să pătrună une-ori în intimitatea — bisericuțelor, cum s'ar zice la București — și să-și facă o intuiție mai vie despre aceia, a căror voce răsună în foc. Dl Chendi stăruitor și sprinten, a izbutit ca să-i răsune vocea. O aud acei, căror le place și acei căror nu le place.

Vom căuta să dăm și o

Cronică a întâmplărilor,

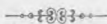
ce ar putea să intereseze pe cetitorii acestei reviste, — îndată ce, avînd schimbul cu celelalte foi, vom fi în poziția de a o putea face sistematic. Credem să o putem începe în nrul 3.

O întrebare.

Pentru-ce Românii din valea-de-sus a Crișului-repede, nu înființează o bancă la Alesd? Ori pentru-ce nu să facă acolo cel puțin o filială a „Bihorenei“?

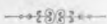
Harnicul protopop Alexandru Muntean al lui Vasilie împreună cu acei, cari să simțesc rezponzabili de înaintarea Românilor din acel ținut, ar putea să dea răspunsul, dar nu prin vre-o ploaie de articoli, ci prin fapte.

Altă întrebare.

Care Român generos s'ar putea hotărî să jertfească vre-o 600—1000 coroane pentru unul ori două premii, ce s'ar da pentru un studiu asupra problemei:

„Cari ar fi mijloacele cele mai potrivite pentru îmbunătățirea stărei poporului român și cum s'ar putea ele populariza cu rezultat?“

Caricatură de Iser.

Chendi la Șvarț.

Napoleon în căsnicie.

Nu s'a aflat încă obuzul care să mă doboare pe mine!!!

(Caricaturile de Caran d'Ache).

Mai rău decât la Arcole... Aci nu-'i chip de a sta.

„SENTINELA“

instituit de economii și credit, ca societate pe acții
— în **Satul-nou** (Réva-Ujfalú), —

efectuește toate operațiunile de bancă și primește depuneri spre fructificare cu 5½% interese plătind institutul și darea de % după interese. La cerere să trimit deponenților și cecuri postale cu cari să trimit bani, fără de a plăti porto la postă. 1—10

Satul-nou, 31 Dec. 1907.

Direcțiunea.

Feții Hăului

de

Lucian Bolcaș,

un elegant volum ilustrat, va apare în luna viitoare.

Prețul: 3 cor. + 10 bani porto.

Să poate comanda de pe acum prin Administrația revistei noastre.

Năvăliri Barbare.

Nuvelă

de

Lucian Bolcaș.

Prețul: 1 cor. + 10 bani porto.

Să mai află de vânzare la Administrația revistei noastre, numai câteva exemplare.

Curiecul Modei.

A gîci și a mulțumî toate gusturile, toate dorințele cetitorilor și cetitoarelor noastre, — și mai ales a cetitoarelor, — ne dăm sama, că problema aceasta nu va fi dintre cele mai ușoare și că sexul gingaș va fi cam greu de cucerit.

Dar, ca revistă pentru familie, avem foarte multe motive, cari ne ambiționează să ținem bună pretenție cu damele înainte de toți și toate.

La acest loc vom da informațiile cele mai conștiențioase despre modă. Vor contribui poate și aceste, ca prietenia damelor să ne fie asigurată.

Nu vom putea avea noi pretenția de a da directive în materie de modă, în puținele rînduri ce vom putea consacra pentru acest scop. Vom fi numai

buni observatori și cronicari fideli, înregistrînd totdeauna ce ne va părea mai reușit, mai cu chic, mai elegant, mai recomandabil din cele mai escelente reviste de modă din Paris, Londra și din alte metropole.

Modelele, pe cari le vom reproduce noi sau ori-și-ce alte modele să pot comanda prin mijlocirea noastră și să vor executa preciz și ireproșabil prin unul din cei mai escelenți și probați croitori de dame, ce să așlă în Budapesta și care e Român, original din Transilvania, absolvent al academiei de croit din Berlin.

Luăm asupra-ne această însărcinare, creșind că vom putea să facem și prin aceasta bune servicii drăgălașelor noastre cetitoare. Să pot trimite pentru comande și alte modele nu numai acele, cari vor apăre la noi. Pentru luarea măsurii trimitem, la cerere, o instrucțiune, care dă cele mai precise și mai sigure îndrumări.

Fig. 1.

Fig. 2.

Dăm în numărul de față trei modele pentru toalete de bal.

Figura 1. e un drăgălaș costum japonez, pentru bal mascat.

Materialul și culoarea să pot alege după gust.

Fig. 2. ne înfățișază o toaletă de serată, ori bal, pentru o damă în toată splendoarea unei vârste, în deplină dezvoltare.

Figura 3. e pentru o domnișoară tineră. Materialul: batist cu dantelă. Culoarea de preferință, alb sau albastru deschis. În cazul din urmă, dantela va fi de culoarea drap sau crême.

Ori-ce alte explicații ne par de prisos la modelele din numărul de față.

În numărul viitor vom face o revistă mai generală a modei și vom vorbi despre o nouă apariție în croiul rochiilor, despre jachetute, cari vor fi moderne la primăvară și despre multe altele.

La revedere!

Elena.

Fig. 3.

Comoara poporului.

Versuri populare din o colecție mai veche.

Badea numai cișme are
Și să ține gazdă mare;
De-ar avea și cioareci noi
Nici n'ar vorovi cu noi.

Rea bucată-i dragostea,
Cine-apucă a o 'nvăța,
Aibă cap de-a o purta
Și minte de-a o lăsa.
M'a pus dracul și-am gustat'o
Și-am slăbit, pân'am uitat'o.

Foaie verde aluniță
Aolică, fa, leliță!
Fire-ar pieptu-ți grădiniță
Și țitele lubeniță
Și gura o fintiniță,
Măselele petricele
Și buzele ghizdurele
Și limba o ciutirea
S'adăpi pe neica cu ea
Seara și dimineața
Peste zi totdeauna.

Cîntă cucu 'n par de vie
Și-acolo este-o chilie
Cu mușcată și tămie,
Dragul meu acolo scrie.
Și cînd scrie, mă mîngîie,
Cînd cetește, mă topește,
Cu cerul mă potrivește,
Cu luna, cu stelele
Cu dragi rîndunelele,
Cu luna, cu soarele,
Cu dragi căprioarele.

A trecut bădița dealul.
Că-i cunosc mersul și calul;
Badea-i alb, cu calul sur,
Blăstăma-l'ași nu mă 'ndur.
A trecut bădița șesul,
Că-i cunosc calul și mersul;
Calu-i sur și badea alb
Blăstăma-l'ași dar mi-e drag.

Dracul știe ce să fac,
Mi-a picat bădița drag,
N'am cămașe să-l îmbrac.
Eu i-ași face dintr'un sac,
Sacu-i gros,
Badea-i fâlos.

De-ale casei.

Ouatul găinilor iarna. Să recomandă următoarea procedură pentru a face găinile să ouă iarna. Să face un umbrar lîngă uluci, subțel aceluși umbrar, se pune un strat de 30—40 centimetri de băligar, care să bătucește bine d'asupra și pe margini. Lîngă uluci, pe stratul de băligar, să pun cuibarile, iar împrejur vase cu apă și grăunțe, care vor atrage găinele. Băligarul dînd căldură, găinile, avînd și mîncare la dispoziție, vor sta și vor oua. Dacă li-se pot da oase fărîmate mici ca bobul de porumb, ouatul e și mai sigur.

Nuci proaspete în tot timpul. Intr'un borcan cu apă și puțină sare, punem nuci uscate și le ținem 5—6 zile; sarea împiedică apa să se strice și ia gustul de lamiă al nucilor, iar apa intrînd în coaje pînă la miez, îl umflă și-l înmoaie, ca și cum nuca ar fi verde, iar pelița să ia de pe miez cu ușurință.

Acoperiș gudronat, (făcut cu cătran, smoală). Pentru cotenețe, stupi, magazii e foarte simplu a face înveliș cu saci ori pînză de saci, țintuită pe pervaz, și apoi să unge aceea cu gudron (cătran), iar d'asupra să presară puțin nisip cernut. În primul an, ungerea să face de 2-ori și apoi odată în fiecare an. Aceste învelituri sunt foarte durabile.

Gîndacii din bucătărie să stirpesc presărînd în fiecare seară, pe polițe și pe scînduri, un amestec de un kilo rădăcină de angelică pisată, cu 29 grame esență de encalyptus. Dimineața să gălesc sute de gîndaci morți. Ii măturăm și-i ardem. Dacă facem aceasta de 4—5 ori, scăpăm de ei.

Din „Revista horticolă“.

Scrobeala albă taie rufe. De aceea hainele de vară (veste, etc.) dacă sunt scrobite, să taie mai lesne mai ales în timpul iernei.

Obiectele de cauciuc, precum: marțale, etc., dacă au crepat să pot lipi la loc, punînd o bucătică de cauciuc în benzină; să topește la rece, (nu apropiată de foc, căci e primejdie). După-ce să face o pastă, luați o pensulă curată, nouă și pu-

Scumpă sorioară,

Să-ți scriu de ce procur cafea, ceai și alte bunătăți de ale gurei dela F. A. Degan din Fiume.

Cîteva cuvinte îmi vor ajunge pentruca să te conving.

Înții sunt toate mai bune, mai proaspete, mai nerăsuflăte și prin urmare mai aromatice, decît prin bietele noastre prăvălii.

Apoi e mai ieftin! Incearcă — și vei rămînea frapată de diferență.

În sfîrșit cum noi nu avem nici o prăvălie românească pe aici, procurînd dela Degan, mai am și mulțumirea de a da banii mei unui Român. Crede-mă, de cîte ori fac o comandă, îmi pare că bănișorii pe cari îi trimit lui Degan, i-aș fi scăpat dela peire.

Te plecî în fața motivelor mele? Nu fi încăpățînată, spune că te-am convins și fă și tu cea mai apropiată comandă la Degan. N'o să-ți pară rău. Insamnă-ți bine adresa: F. A. Degan, Fiume.

Te sărută

sorioara

Silvia.

neți un strat de pastă peste locul crăpat. Treceți pe deasupra un fier încălzit (să nu fie roșiu) și neteziți pasta.

*

Pentru ca flanelele să nu să strângă la spălat. după ce le-ați spălat, cu apă curată, limpede, întindeți flanelele fără a le stoarce. Greutatea apei le împiedică de a să strînge. Chiar dacă uscarea lor ține mai multă vreme, în schimb vă alegeți cu flanelele bune, iar nu strîmtate.

Din „Viața Fericită“.

*

Băile de zinc sau de marmoră să strică lezne când turnăm apă fierbinte. Băile de zinc creapă, să umflă. De aceea turnați în aceste băi mai întâi apă rece și în urmă turnați apa fierbinte.

*

Bucate înghețate, fructe degeerate, ca să fie bune la mâncat, sau pentru ca să fie întrebuințate în bucătărie, trebuie să se scoată răceala din ele încetul cu încetul, punându-le mai întâi în apă rece, și în urmă deabia, după trecere de cîtva timp, să fie întrebuințate.

*

Coaja merelor o putem scoate într'o secundă, dacă înmuiem mărul în apă fierbinte.

*

Spălarea ferestrelor în timp de iarnă. Le ștergem cu o bucată de flanelă înmuiată în spirt sau benzină.

*

Oțet bun poate prepara ori și cine, punind într'un vas cu un litru și jumătate vin, un litru de apă fiartă și apoi răcită și 100 grame coaje de pâne neagră. Vasul, bine

acoperit, să va ține la un loc cald și după 8 zile avem un oțet igienic și foarte gustos.

*

Curățirea și desinfectarea mobilelor. Un mijloc sigur și puțin costisitor pentru întreținerea totdeauna în curățenie a mobilelor din casă, mai ales a dulapurilor, garderobelor, bibliotecilor, e a le freca din cînd în cînd, c'o flanelă înmuiată în spirt de terebentină.

*

Rufele îngălbenite le putem face din nou albe, dacă le clătim cu apă în care am turnat cîteva picături de ulei de terebentină.

*

Petele de apă de pe mobile poale le putem curăți presărînd pe ele sare umedă de bucătărie. Freacă apoi locurile pătate c'o flanelă uscată.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dacă aveți trebuință de împrumut

și doriți, cu toată seceta de bani, ce nu s'a potolit încă, să nu plătiți interese prea mari, adresați-Vă institutelor:

- „Albina“ în Sibiu.
- „Victoria“ în Arad.
- „Bihoreana“ în Oradea-mare.
- „Ardeleana“ în Orăștie.
- „Timișana“ în Timișoara.
- „Silvania“ în Șimleul-Silvaniei.

Să caută

un desemnator

pentru ilustrații și diferite alte lucrări.

In caz de convenire, angajament durabil.

Ofertele însoțite de probe de desemn sunt a să adresa redacției „Familiei Române“.

Gicituri.

I.

Gicitură de silabe,

compusă de *Elena E. Bolcaș*,

a. a. a. a. al. an. ar. bi. ca.
ca. co. de. di. dri. făr. i. ia. iu.
kampf. ku. le. ma. ne. nen. nep. nu.
o. o. paș. ren. roc. șac. tat. tist. tun.

Din silabele înșirate aci să se aranjeze cuvintele corespunzătoare explicațiilor cari urmează:

1. Sinonim (cuvînt de înțeles înrudit) cu tovarăș.
2. Carte de rugăciuni.
3. Mîncarea românului.
4. Patriarh al jidovilor.
5. Celebru poet italian, mort în veacul trecut.
6. Numele uneia dintre lunile anului.
7. Insecte folositoare.
8. General rus, în războiul ruso-japonez.
9. General japonez.
10. Țară în Africa.
11. Post tribun la 1848.
12. Una dintre planetele soarelui.
13. Numele unei mări.

Literile începătoare cetite de sus în jos vor trebui să dea numele unei foi. Literile dela sfîrșit cetite de jos în sus vor esprima o dorință.

